

der her gives i Hovedstaden. Det vilde vist nok være meget misligt saaledes at udstykke Landet i smaa Afdelinger, paa én Tid, da vi maae haabe, at Jernbaner vilde blive almindelige i Landet og navnlig i Jylland, og derved vil ogsaa det, som den ærede sidste Taler klagede over, nemlig at Bestyksten var altfor langt borte fra Markedet, falde bort. Jeg kan derfor ikke Andet end være af den Formening, at det nu vilde være meget ubetimeligt at tage en Bestemmelse om at udstykke Landet i smaa Afdelinger, da vi, som sagt, for Diebliffet maae haabe, at Landsdelene ved Hjælp af Jernbaner vilde blive bragte nærmere og nærmere sammen. Jeg troer altsaa ikke, at der er nogen Grund til at gaae ind paa dette Forslag. Den ærede Rigsdagsmand for Odense Amts 2den Valgkreds (Grundvig) sagde forleden Dag, at naar en Gjenganger kom igjen, skulde man lee af den og lade den gaae; dette vil jeg dog ikke gjøre; thi dette er en for alvorlig Sag til at lee af. Dette Lovforslag er imidlertid en Gjenganger, som er kommen igjen; men jeg skal ikke lee af den; derimod skal jeg gjøre, hvad jeg kan, for at Lovforslaget ikke skal komme videre.

J. M. Hansen: Den ærede Rigsdagsmand mindede os om, at han meget godt forstaaer sig paa sin egen Interesse, og det overbeviste han os ogsaa om paa det Klarest i sit Foredrag. Den ærede Rigsdagsmand behøver ikke at søge andet Beviis for Rigtigheden af hvad jeg ansøgte angaaende Præsternes Indberetninger, end naar han vil eftersee de aarlige Indberetninger fra samtlige geistlige og verdslige Autoriteter angaaende Kornpriserne, thi da vil han naesten heelt igjennem finde, at de geistlige Indberetninger ere endel høiere end Indberetningerne fra den verdslige Øvrighed, saa at det er et aldeles uimodsigeligt, factiff Beviis for, at det er rigtigt, hvad jeg har sagt, at Præsternes Indberetninger kunne forudsættes, ifølge menneskelige Vilkaar, at maatte blive høie. Jeg kan heller ikke lade det gjælde, at Herredsfogdernes Indberetninger skulde være tilstrækkelig Modvægt, og den ærede Rigsdagsmand blev ogsaa Bevist skyldig for, at man i den Henseende kunde støtte sig til Sognefog-

dernes Meddelelse. Først maa jeg bemærke, at en Herredsfoged har et temmeligt stort Antal Sognefogder i sin Jurisdiction. Naar han nu hører disse forskellige Sognefogder, saa er han jo slet ikke bunden til at følge nogen af deres Indstillinger, men han kan følge den høieste Indberetning, der er givet, om han vil, og han kan endogsaa give en Indberetning, der gaaer ud paa en høiere Pris end selv den høieste, der er opgivet af Sognefogderne, deri er han ikke forhindret; men naar det er Tilfældet, forekommer det mig, at Sognefogdens Udtalelse til Herredsfogden ikke har det Allermindste at betyde, selv om, som jeg sagde før, Sognefogden var valgt af Beboerne; men Sognefogden er, som bekendt, valgt af ganske andre Hensyn. Vi have nylig under Behandlingen af en Sag angaaende Sognefogderne seet meget stærkt fremhævet, at man slet ikke kan være tjent med at faae Sognefogder, der vare valgte af Beboerne. Det viser sig ogsaa, at man søger Sognefogderne blandt et vist Slags Mennesker, som man ikke kunde vente vilde blive valgte, naar de skulde vælges af Beboerne selv, men deri ligger jo klarlig, at man heller ikke i mindste Maade kan være berettiget til at tillægge deres Indberetning Egenkab af at repræsentere Øderne i Almindelighed. Med Hensyn til den Bemærkning af den ærede Rigsdagsmand, at det var i anden Sæssion, at et lignende Lovforslag som det foreliggende blev indbragt, da tvivler jeg slet ikke om, at det forholder sig rigtigt; jeg søiede ogsaa til, da jeg nævnte 3die Sæssion, „saavidt jeg erindrer“, hvilket jo antydede, at jeg ikke var ganske vis derpaa; — derimod har han aabenbar Ret, naar han meente, at man udsatte Sagen, fordi man ventede paa en Communallov med Hensyn til en anden Sammensætning af Sogneforstanderskaberne; thi det ligger klart for, at fordi Sogneforstanderskaberne sammensættes anderledes, derfor faae de ingen Ret til at faae Indflydelse paa Ansættelsen af Capitelstarten; men naar Sogneforstanderskaberne derimod gives en større en Myndighed, saa kunne de ganske vist faae en medbestemmende Indflydelse paa Capitelstarten, — og der vilde derfor ikke have været nogen Mening i, dersom Udvalget i 2den Sæssion, da det tiltraadte at udsætte